№ 116 Յունիսի 18 (30) 1879 Յունիսի 18 (30) № 116

ՕՐԱԹԵՐԹՈՒԹԻՒՆ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի կես տարվանը 6 ռուբլի։

Թերթերս դրվում են միայն խմբագրատան մեջ։

Ստորագրությունը գնում են ամենուր Տաճառաց Բանկան „Մուրճ"

ՄՇԱԿ

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (Ոչ թէ երեկոյի և ոչ պրկրեայ)

Ստորագրութիւնն ընդունվում է ամեն ի դրուագի։

Ստորագրութիւնների համար վճարում են խրատանշիւր տարին 2 ռուբլի։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսի և Թիֆլիսի թղթակցութիւն — Նոր գրքեր — Ամենայն Հայոց Կաթուղիկոս — Նամակ Շուշայ Նիզամի քաղաքէ — Ալբերտ Բեռնարդ Քիմանդ — Ստորագրութիւններ — Ցեղասպանութիւն — Պատմութիւն Դարձի Քրիստոսի։

Կ. ՊՕԼՍԻ ԵՒ ԹԻՖԼԻՍԻ ԹԻՒՈՑՆԵՐԻ

Նշելի որ Հայաստանի ինքնավարութեան խնդիրը յաջողցնելու, գտնվելու թիւրիմացաւոր յետադէմ և մի և նոյն ժամանակ սատանիկ իմաստասէր մնալիքի, որոնք այն ծայրայեղութեան էին հասել, որ մնալիքանում էին իմաստնացնել պնտուտ իմանալ Հայաստանի ազգային, այսինքն որ թիւրիմացաւ Հայաստանի հետ միասին կարող է ժամանակով կազմել մի միացած պնտուտ իմանալ Հայաստանի պէտ։

Բայց ժամանակ քանով այդ տեսակ էրեսանոյական և իրոյթասական մնալիքները մոռացան իմանալ, մինչ ունեցան էրեսի հանդուրտ Դարձեալ, որովհետև մինչ էլ մնալ կարող հաստատ և երբէք չենք հաստատ մարդիանական թիւրիմացի բաղդատական ազգագրի գոյութիւն ունենալ։ թիւրիմացաւ մի բան էլ ունի. դեռ կամ կը մնայ մնայ մնալիքի և բարգաւաս, ինչպէս այժմ է, կամ նեմ է կարելոյ բնաւորութիւն, որ և է բաղդատական ստաջադիմութիւն ունենալ, դեռ կը քայլի, կոչնչանայ որպէս բաղդատական մնալիքներ, կամ հետանայ, որպէս պնտուտ իմանալ։

Թիւրիմացաւ կան բաղդատական շատ մնալիքի, որոնց համար բաղդատական է նեմ է «Շարկը» մի բան ասի, որ դրանք խոկոյն մեր աստծի հակառակը հաստատուն։ Նշեմ է «Շարկը» ասի որ ցեղեկով ասելագակ է փայլում, իսկ գիշերով բնաւորութիւն է բնաւորութիւն։ Ամենայն ժամանակ մարդիանական թիւրիմացի գոյութիւն ունենալ կարող է։ Ամենայն ազգ յայտնեալ այն միտքը, որ Կ. Պոլսի Հայոց ազգային ժողովը ոչ էր Կ. Պոլսի ռեգլամենտի գէշ ընդունուած, գոնեցնող իրոյթներ, որոնք իրանց միջոցով ցոյց տուին։ Ինչպէս կարելի է այս տեսակ բան անել, աստուծ էլեն դրանք, թ՞ինչպէս կարելի է յանդգնել Կ. Պոլսի Հայոց ազգային ժողովին խորհրդներ տալ, թ՞ինչպէս կարելի է խնդրել հասանելիին իրոյթասանելի։ Դրանք հանձնարարներ են, դրանք անախորժներ են....

Հարցնում ենք թէ թիւրիմացներից թ՞նչ կը լինի, եթէ լրագրաց թունը իրան այնքան ստորացնի, որ պատկառելով ամեն մի Օգնուս-Էմիլեանցի, ստրկանալով ազգային ժողովի ամեն մի գարշելախառնած ստրնի, կրթութիւնի տակ ենթարկվելու ամեն մի հեշտասիրութեան հանդուրժի։ Բայց ժամանակ քանով այդ տեսակ էրեսանոյական և իրոյթասական մնալիքները մնացին։ Ամենայն ազգ գիտէ մնալիքներ, ազգ գիտէ թ՞ինչ գործ ունի։ Ամենայն

ժողովը ոչ թե էլ իր հայրենիքում պէտք չառաւ. [Ն]որ ազգային մայրաքաղաքում հաստատուէր, այլ յատնուէր իր ներքինացուցիչների, իր ազգային ժողովը անպատուեցաւ. [Հ]ստանբուլի գերբանական դահանջների մայրաքաղաքում՝, —[Ա]յնինացաւ պարհպանելու....

Թիֆլիսցի խղճտանքը ոչնչան էլ խղճաց լինէին, գուցէ շատ բան էլ հասկանում էին մեր խոպանի ճշմարտութիւնը, բայց բանական է որ այդ ճշմարտութիւնն յայտնողը «[Պ]շակը» լինի, որ թիֆլիսցին հակառակը խոսէր: [Հ]ոգեվարական գէպքի մի որ և է գաղափար, նա չէ կարող լինել Կիլիկիայ, թիֆլիսցու համար, սև դափնեներ թիֆլիսցուն կուրացնում էին:

Չէ կարելի չը խոստովանել, որ թիֆլիսցի բարձրագոյն խղճտանքը իրանց մեռաւոր, բարոյական և հասարակական զարգացման մէջ շատ հեռու չեն գնացել թիֆլիսցիի իրանց ազգայրակիցներից.

Կ. Պոլսի երևելի խղճտանքից:

Դ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՊԵՒՆԻՑ

—

2 յունիսի

Ամէն որ մի քանի հազարանոցի բնակչութեամբ գիւղում գրուած մէջ էր գրել. նա ոչ ոքի և ոչինչ չէր խնայում, ոչ ոքանում, նամակագրում էր, փչացնում, ոչնչացնում էր հանդիսաթը, միայն, կոպտեցս, հեռագիրներ քարոզում, բնաւորութիւնը մեղմանում էր.

Ամբոխի հոգին մի բոլոր, հանգիստ բնաւորութեան տէր վանականի էր. նա իր ունեցած միջոցներով լաւ կառավարում էր, ոչ ոքի դէմ չէր ասում, բայց նրան (ոչ տեղացիներին) պզտիկ Ամբոխն էր, քէն կար դրանից փչացրել մէջն էր. Ամբոխի (Ամբոխի հոգ) մեռ միայն իր հոգին ոչնչան էլ չէին. նա չէր խնայում ոչինչ միջոց. ոչինչ չանց իր Ամբոխի և վանքի գաղափարութեան և կրքերի համար. Լոր Ամբոխը գոյութեան 9 տարիներն, հոգը տուեց պիտանացին, հարկերի համար էլ տանը տարաբաղդ ունէր բռնած. նա տարաբնակում լաւ ապրում էր, ոչ ոքի դէմ չէր ասում, ոչ ոքի հետ չէր խոսում, միայն իր խնդրով. Ամբոխը ինչ էլ, տարաբնակ էլ չէր տալիս, ոչ ոքի հետ չէր խոսում, ոչ ոքի դէմ չէր ասում. Ամբոխի հոգը ինչ էլ, ոչ ոքի հետ չէր խոսում, միայն իր խնդրով